



Streszczenie raportu końcowego w języku nietechnicznym z wykonania zadania nt:

„Badanie obrotu uszlachetniającego w wymianie międzynarodowej dla potrzeb rachunków narodowych”

W ramach badania był realizowany cel główny, jakim było opracowanie metodologii kalkulacji obrotu uszlachetniającego w celu poprawy jakości rachunków narodowych i regionalnych oraz bilansu płatniczego. Pierwszym etapem badania była analiza procesu uszlachetniania i jego przebiegu w przedsiębiorstwach na podstawie dostępnych danych statystycznych. Głównym źródłem informacji poddanych analizie były wyniki badań z zakresu statystyki handlu zagranicznego. W drugim etapie prac analiza zjawiska uszlachetniania wzbogacona została informacjami ze statystyki finansowej przedsiębiorstw. Opracowana metoda ustalenia wielkości obrotu uszlachetniającego znacząco wpłynęła na precyzję danych dotyczących bilansu płatniczego. Wnioski z przeprowadzonej analizy zostaną wykorzystane do opracowania metody kalkulacji obrotu uszlachetniającego na poziomie ogólnokrajowym i regionalnym.

Efektami rzeczowymi wykonanych prac jest końcowy raport metodologiczny z wykonania zadania „Badanie obrotu uszlachetniającego w wymianie międzynarodowej dla potrzeb rachunków narodowych” zawierający :

- opis podstawowych definicji i metodologii obliczania wielkości obrotu uszlachetniającego i jego wpływu na statystyki wybranych kategorii rachunków narodowych,
- analizę przebiegu procesu uszlachetniania na podstawie praktycznych przykładów rozpatrywanych zarówno na poziomie ogólnokrajowym, jak i regionalnym,
- porównanie praktycznych przypadków z przypadkami opisanymi w podręczniku Eurostatu „*Manual on Goods Sent Abroad for Processing*”,
- analizę wpływu innych nowych zjawisk w zakresie handlu na występowanie obrotu uszlachetniającego tj. merchantingu, quasi-transportu, reeksportu oraz napraw wykonywanych zagranicą,
- zestawienie praktycznych reguł możliwych do zastosowania w przypadku konieczności ujęcia danych w sposób wymagany przez metodologie rachunków narodowych,
- wnioski i rekomendacje dotyczące dalszych prac na poziomie ogólnopolskim i regionalnym, uwzględniające spójność metodologiczną i liczbową.



W wyniku zrealizowanych prac podjęto następujące rekomendacje i wnioski:

Statystyka międzynarodowej wymiary towarowej rejestruje w swoich systemach podmioty, które dokonują zgłoszeń celnych lub składają deklaracje INTRASTAT. Zgodnie z obowiązującymi przepisami nie muszą być to podmioty, które posiadają prawo własności towaru będącego w obrocie.

W zakresie systemu INTRASTAT osobą zobowiązaną do deklarowania do systemu na podstawie zapisów w rozporządzenia (WE) nr 638/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie danych statystycznych Wspólnoty odnoszących się do handlu towarami między Państwami Członkowskimi oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3330/91 (art.7) jest osoba fizyczna lub prawna zarejestrowana jako podatnik VAT w Państwie Członkowskim wysyłki lub przywozu, która:

- (i) zawarła umowę, z wyjątkiem umowy przewozu, na wysyłkę/przywóz towarów lub,
- (ii) dokonuje lub przewiduje wysyłkę/przywóz towarów lub,
- (iii) jest w posiadaniu towarów przeznaczonych do wywozu/przywozu.

Oznacza to, że może to być właściciel towaru, ale także pośrednik lub spedytor.

Podobne przepisy obowiązują w systemie EXTRASTAT, gdzie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającym wspólnotowy kodeks celny (zmodernizowany kodeks celny) został określony „posiadacz towarów” (art.4 ust.28), który oznacza właściciela towarów lub osobę, która posiada podobne prawo do dysponowania tymi towarami lub sprawuje nad nimi fizyczną kontrolę. Podobnie jak w systemie INTRASTAT nie musi być to właściciel towaru.

W statystyce międzynarodowego obrotu towarowego jako podmioty posiadające towar występują również nie-rezydenci, którzy mają na terenie Polski przedstawiciela podatkowego. Podmioty takie nie są objęte żadną sprawozdawczością statystyczną.

Takie podejście do podmiotów zobowiązanych w znacznym stopniu uniemożliwia porównanie danych o obrocie uszlachetniającym w oparciu o informacje zawarte w różnych systemach statystycznych (towarowych, usługowych, finansowych, produkcyjnych). Zakres podmiotowy tych systemów jest różny.

Jak pokazuje analiza obrotu uszlachetniającego zawarta w niniejszym raporcie oparcie się w szacunkach obrotu uszlachetniającego dla potrzeb rachunków narodowych jedynie na jednym źródłem



POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



danych nie jest wystarczające. Przy analizie i ewentualnych dostosowaniach rodzajów transakcji należy wykorzystywać wszystkie dostępne informacje. Jednocześnie należy mieć na uwadze złożoność zjawiska jakim jest obrót uszlachetniający oraz stale zmieniającą się sytuację gospodarczą wymuszającą na przedsiębiorstwach wyszukiwanie nowych sposobów obniżenia kosztów prowadzenia działalności. W związku z powyższym zasadne jest stałe monitorowanie podmiotów zaangażowanych w ramach usług uszlachetniania, szczególnie na poziomie ogólnokrajowym.